

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument)

PRETRESNO VEĆE

Hag, 23. februar 2011.

Sažetak presude u predmetu Tužilac protiv Vlastimira Đorđevića

U nastavku je sažetak presude koju je danas pročitao sudija Parker:

Pretno veće danas zaseda kako bi izreklo presudu u predmetu koji se vodi protiv optuženog Vlastimira Đorđevića.

Za potrebe ove sednice, Pretresno veće će sažeto izneti svoje zaključke, pri čemu se naglašava da je u pitanju isključivo sažetak, a da se jedini merodavni prikaz zaključaka Veća i obrazloženja za izvedene zaključke nalazi u pisanoj presudi. Primerci presude biće dostavljeni stranama u postupku po završetku sednice.

Optuženi Vlastimir Đorđević tereti se za navode o učestvovanju u zločinima koje su počinile srpske snage, naročito vojska (VJ) i policija (MUP) protiv kosovskih Albanaca 1999. godine, prevashodno između marta i juna 1999. Konkretno, u optužnici se navodi da su srpske snage sistematski granatirale gradove i sela, palile stambene objekte i gazdinstva, izvršile ubistvo preko 800 kosovskih Albanaca, muškaraca, žena i dece, nanosile štetu i razarale kulturne i verske ustanove kosovskih Albanaca, te da su seksualno zlostavljale kosovske Albanke. U optužnici se dalje navodi da je ovakvo postupanje imalo za ishod deportaciju približno 800 000 kosovskih Albanaca sa Kosova. Ovi navodi predstavljaju osnov za pet tačaka optužnice koje se odnose na zločine protiv čovečnosti i ratne zločine. Reč je o zločinima deportacije, prisilnog premeštanja, ubistva po dve tačke optužnice (jedna za ratni zločin, a druga za zločin protiv čovečnosti) i progona.

U vreme kada su se odigrali događaji na koje se odnose navodi u optužnici, optuženi je bio pomoćnik ministra u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije. (U daljem tekstu, za Ministarstvo unutrašnjih poslova koristiću reč Ministarstvo ili skraćenicu MUP.) U okviru Ministarstva, optuženi je vršio funkciju načelnika Resora javne bezbednosti (RJB), što bi u mnogim drugim zemljama odgovaralo položaju načelnika policijskih snaga. Imao je čin general-pukovnika, to jest najviši postojeći čin u redovima MUP-a. U svojstvu načelnika Resora javne bezbednosti on je, kako se navodi, komandovao i vršio efektivnu kontrolu nad, između ostalog, Posebnim jedinicima policije (PJP) i Specijalnom anti-terorističkom jedinicom (SAJ) u sklopu policijskih snaga, kao i nad svim pripadnicima redovne i rezervne policije, dobrovoljačkim grupama i drugim jedinicama koje su delovale u sprezi sa policijom.

Optuženi se tereti na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ da je planirao, podsticao, naredio i na drugi način pomagao i podržavao navedene zločine. Optuženi se prema članu 7(1) takođe tereti za to da je ovih pet zločina počinio učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu (UZP) čiji je cilj, prema iznetim navodima, bio da se izmeni etnička ravnoteža na Kosovu na takav način da kosovski Albanci više ne predstavljaju većinu, čime bi se obezbedila trajna srpska kontrola nad Kosovom. U optužnici se takođe navodi da je optuženi, prema članu 7(3) Statuta, odgovoran za to što je propustio da spreči krivična dela koja su činili pripadnici policije pod njegovom komandom, te za to što nije preduzeo mere kako bi kaznio lica odgovorna za počinjena krivična dela.

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. The Netherlands

Tel.: +31-70-512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

Optužnica protiv Vlastimira Đorđevića prvobitno je podignuta 2003. godine, a u njoj se teretio zajedno sa vojnim generalom Nebojšom Pavkovićem, vojnim generalom Vladimirom Lazarevićem i policijskim generalom Sretenom Lukićem. Taj predmet potom je spojen sa srodnim predmetom koji se vodio protiv Milana Milutinovića, predsednika Srbije, Nikole Šainovića, potpredsednika vlade Savezne republike Jugoslavije (SRJ), i vojnog generala Dragoljuba Ojdanića. Suđenje ostaloj šestorici optuženih počelo je 2006. godine, ali je vođenje predmeta protiv optuženog odloženo jer je ovaj i dalje bio u bekstvu. Najzad je uhapšen 17. juna 2007. godine u Crnoj Gori i prebačen u Hag. Izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice, a silom prilika sudilo mu se nezavisno od saoptuženih. Suđenje je počelo 27. januara 2009. godine. Predmet se pokazao kao dugačak i složen. Pretresno veće saslušalo je iskaze preko preko 140 svedoka i uvrstilo u spis više od 2500 dokaznih predmeta, uključujući i brojna naređenja i izveštaje MUP-a i VJ, kao i zapisnike sa sednica srpskog političkog, policijskog i vojnog rukovodstva.

Kako bi MKSJ imao ovlašćenja da krivično goni za zločine za kakve se optuženi tereti, tužilac mora da dokaže da je postojao oružani sukob na Kosovu u dato vreme a, kada je reč o zločinima protiv čovečnosti, da su zločini za koje se optuženi tereti počinjeni u kontestu široko rasprostranjenog ili sistematskog napada na civilno stanovništvo. Iz razloga podrobno iznetih u pisanoj presudi, Veće se uverilo da je krajem maja 1998. godine na Kosovu postojao oružani sukob između srpskih snaga, prevashodno snaga VJ i MUP-a, i snaga koje su obično poznate pod nazivom Oslobođilačka vojska Kosova (OVK). Ovaj oružani sukob trajao je u najmanju ruku do juna 1999. Pored toga, 24. marta 1999. godine NATO je pokrenuo vojne operacije u Saveznoj republici Jugoslaviji, te se tako Veće uverilo da je počev od 24. marta 1999. do okončanja neprijateljstava u junu 1999. na Kosovu postojao međunarodni oružani sukob između srpskih snaga i snaga NATO-a. Pošto je razmotrilo, pre svega, stepen razaranja i štete nanete civilnoj imovini kosovskih Albanaca, gubitke u ljudskim životima među civilima i raseljavanje kosovskih Albanaca na Kosovu tokom 1998. i 1999. godine, Veće se uverilo da su se krivična dela za koja se optuženi tereti odigrala u kontekstu oružanog sukoba tokom kojeg je došlo do široko rasprostranjenog i sistematskog napada na civilno stanovništvo kosovskih Albanaca. Shodno tome, preduslovi predviđeni članom 3 (ratni zločini) i članom 5 (zločini protiv čovečnosti) ovim su zadovoljeni.

Kao što se podrobno izlaže u VI poglavlju presude, u predmetno vreme počev od 24. marta 1999. dosledni obrazac događaja počeo je da se javlja u brojnim gradovima, selima i drugim lokalitetima širom Kosova. Da navedemo jedan tipičan primer. U ranim jutranjim časovima, snage VJ i MUP-a približile bi se gradu, selu ili drugom lokalitetu. Služeći se tenkovima, oklopnim vozilima i drugim teškim naoružanjem, VJ bi granatirala naseljeno područje nagoneći kosovske Albance da beže iz svojih domova. Srpske snage, u većini slučajeva policija, potom bi u područje ušle pešice, obično paleći kuće i pljačkajući dragocenosti. U nekim slučajevima, po završetku ovih događaja snage VJ i MUP-a naredile bi celokupnom stanovništvu da ode, ponekad nanoseći telesne ozlede pojedincima i pljačkajući dragocenosti.

U brojnim mestima, posle početnog granatiranja koje bi obavila VJ, srpske snage, u više slučajeva konkretno identifikovane kao snage MUP-a, potom bi stupile u dodir sa stanovništvom i razdvojile muškarce od žena i dece, naredile ženama i deci da idu u Albaniju, a potom bi pobile sve muškarce, najčešće tako što bih ih najpre podelile u manje grupe i odvele svaku pojedinu grupu na neko skrovito mesto.

Brojni meštani i raseljena lica koji su bili očevici nanošenja teških oštećenja i haranja imovine, kao i ubijanja koje su počinile srpske snage, svojevolejno su napustili svoje varoši, sela ili gradove u velikom broju iz straha za vlastiti život i dobrobit. Srpske snage ovaj proces su koordinisale tako što su usmeravale masovno kretanje stanovništva kosovskih Albanaca van gradova i sela, neretko organizujući drumski ili železnički prevoz, a u većini slučajeva obezbedile bi da narod stigne do granice sa Albanijom ili BJRM i da je

pređe. Masovne kolone ili konvoji stanovnika Kosova albanske nacionalnosti na putu za Albaniju ili Makedoniju obrazovale su se širom Kosova, da bi na kraju prešle granice pokrajine. Neki od kosovskih Albanaca čak su prelazili granicu sa Crnom Gorom.

Prema tvrdnjama odbrane, postojali su brojni razlozi zbog kojih su ljudi napuštali Kosovo u to vreme, uključujući ratno stanje između SRJ i NATO-a, bombardovanje NATO-a, borbe između OVK i srpskih snaga, sankcije i ratne uslove života, evakuaciju i hotimično kretanje stanovništva koje je usmeravala OVK. Takođe je izneta tvrdnja da je i nealbansko stanovništvo napuštalo Kosovo u sličnim razmerama. Kada se ocenjivalo da li su krivična dela deportacije ili prisilnog premeštanja dokazana, Veće se oslonilo na dokazni materijal koji pokazuje u kakvim su okolnostima ljudi napuštali varoši, sela i gradove u 13 opština nabrojanih u optužnici. Na osnovu tih dokaza, Veće se uverilo da jesu dokazana krivična dela deportacije ili prisilnog premeštanja za približno 60 konkretnih lokaliteta navedenih u pisanoj presudi. U slučaju svakog pojedinog lokaliteta za koji su dokazana krivična dela prisilnog premeštanja ili deportacije, postojeći dokazi ne pokazuju da je stanovništvo odlazilo zbog bombardovanja NATO-a, ili zbog borbi vođenih između srpskih snaga i OVK, ili zbog tegoba izazvanih sankcijama ili ratnim uslovima života, kako je to tvrdila odbrana. Naprotiv, kao što se to podrobno iznosi u pisanoj presudi, postojeći dokazi obelodanjuju da su stanovnici Kosova albanske nacionalnosti odlazili sa Kosova zato što su im to izričito naredile srpske snage, ili zato što je postupanje srpskih snaga izazvalo njihov odlazak, naročito usled granatiranja, pucanja, ubijanja, kao i spaljivanja kuća i drugih objekata po selima, varošima i gradovima. Mada je moguće da su činioци poput bombardovanja NATO-a i borbi vođenih između srpskih snaga i OVK izazvali određenu zebnju kod nekih kosovskih Albanaca, glavni i odlučujući činilac za odlazak kosovskih Albanaca iz domova a, u brojnim slučajevima, i za odlazak sa samog Kosova, bila je hotimična kampanja nasilja i terora koju su protiv civilnog stanovništva albanske nacionalnosti na Kosovu sprovodile srpske snage. U tom pogledu, značajna je činjenica da su u većini slučajeva kosovskim Albancima zaplenjivana lična dokumenta i registarske tablice prilikom izlaska van granica Kosova. Ove zaplene vršila je srpska policija i VJ. Da je raseljavanje kosovskih Albanaca predstavljalo posledicu bombardovanja NATO-a ili borbi između OVK i srpskih snaga, ili ma čega sličnog, nejasno je zašto bi se izbeglicama albanske nacionalnosti sa Kosova oduzimala lična dokumenta. U tom smislu, puno govore iskazi generala Karola Johna Drewienkiewicza i pukovnika Richarda Ciaglinskog, dva britanska oficira koji su videli pripadnike MUP-a kako pale na desetine hiljada ličnih dokumenata u dvorištu kraj zgrade MUP-a u Prištini 12. i 13. juna 1999, to jest neposredno uoči okončanja neprijateljstava na Kosovu, a u trenutku kada su se srpske snage spremale da napuste Kosovo.

Kao što je već rečeno, Veće se uverilo da su dokazana krivična dela deportacije i prisilnog premeštanja za približno 60 lokaliteta nabrojanih u pisanoj presudi. Ova krivična dela počinjena su širom 13 opština navedenih u optužnici. Premda je preko 800 000 kosovskih Albanaca napustilo Kosovo u predmetnom razdoblju, u ovom predmetu sporna su bila samo ona sela, gradovi i drugi lokaliteti navedeni u optužnici. Postojeći dokazi nisu dovoljni da se izvedu pouzdani zaključci o broju kosovskih Albanaca za koje bi bilo dokazano da su deportovani sa tih konkretnih lokaliteta u Albaniju i Makedoniju ili, u izvesnim slučajevima, u Crnu Goru između 24. marta 1999. i 20. juna 1999. godine. Na osnovu postojećeg dokaznog materijala može se zaključiti da ih je bilo najmanje 200 000. Međutim, ova procena je nepotpuna i vrlo uzdržana, pa je stvarni broj po svoj prilici znatno veći.

U optužnici se takođe navodi da je Vlastimir Đorđević krivično odgovoran za ubistvo stotina civila, kosovskih Albanaca, uključujući i 840 osoba čiji je identitet poznat, a čija se imena ponaosob nabrajaju u popisima iz optužnice.

Veće se uverilo da su navodi iz optužnice o krivičnom delu ubistva dokazani za brojne lokalitete na Kosovu koji se navode u pisanoj presudi. Između ostalog, Veće je

utvrdilo da su srpske snage, u većini slučajeva policija, ubile najmanje 724 Albanaca sa Kosova. U najvećem broju slučajeva, žrtve, među kojima je bilo mnogo žena i dece, bile su nenaoružani civili koji ni na koji način nisu učestvovali ni u kakvom vidu oružanog sukoba. Naglašavam da se ovo suđenje ne odnosi na pripadnike OVK koji su poginuli u borbi sa srpskim snagama. Mada su neki od ubijenih možda u prošlosti bili pripadnici OVK, u trenutku kada su ubijeni bili su zarobljenici srpskih snaga, nenaoružani i nesposobni da učestvuju u ma kakvom vidu oružanog sukoba. Nije načinjen nikakav pokušaj da se identifikuju ili uhapsu oni pojedinci u vezi sa kojima bi mogla da se sprovede istraga ili bi moglo da im se sudi kao teroristima ili osumnjičenima za terorizam. Veće takođe ističe da je iz dokaznog materijala jasno da su krivična dela ubistva za koja se optuženi tereti u optužnici navedena isključivo kao primer, a ne kao iscrpni popis svih zločina koje su počinile srpske snage, naročito policija, protiv stanovništva albanske nacionalnosti na Kosovu tokom gorepomenutog sistematskog napada širokih razmera.

Da navedemo tri primera. Dana 26. marta 1999. policija je prisilila približno 114 muškaraca i dečaka, meštana sela u opštini Orahovac, da uđu u jedan ambar u selu. Jedan od muškaraca bio je hendikepiran; policija se poslužila njegovim invalidskim kolicima da prepreči ulazna vrata. Kada su se svi muškarci i dečaci obreli u ambaru, policija je na njih otvorila paljbu iz automatskog oružja. Policija je potom sipala zapaljivu tečnost preko leševa, na njih je nabacala kukuruzovinu, a ambar zapalila. U jednom drugom slučaju, policija je 26. marta 1999. pobila čak 45 članova jedne porodice u gradu Suva Reka. Neki su ubijeni u vlastitoj kući. Jedan par starijih ljudi pogođen je iz vatrenog oružja u trenutku kada je pokušavao da pobegne iz kuće. Potom je 35 članova ove porodice, uglavnom žena i dece, potražilo zaklon u obližnjem kafiću. Policija je bacila ručne bombe u kafić, a potom je otvorila paljbu, ubivši 32 osobe, među kojima su sve bile žene i deca. U jednom drugom gradu, Podujevu, srpske snage su u kućnom dvorištu postrojile i streljale devetnaestoro žena i dece, članove dveju porodica. Tom prilikom 14 osoba je poginulo, među kojima su sve bile žene i deca. Premda je petoro dece preživelo, deca su u ovom događaju pretrpela teške povrede, često sa trajnim posledicama. Navedeni primeri pokazuju da ovakvo postupanje nije bilo sastavni deo policijske operacije koja bi za stvarni cilj imala nalaženje i hapšenje terorista.

Kao što se to podrobno navodi u pisanoj presudi, Veće se takođe uverilo da su zločini prisilnog premeštanja, deportacije i ubistva utvrđeni u presudi počinjeni sa namerom da se sprovede diskriminacija albanskog stanovništva na Kosovu, i to na temelju nacionalne pripadnosti.

Pored toga, Veće se uverilo u to da je dokazano krivično delo progona usled hotimičnog razaranja džamija koje su sprovodile srpske snage. Do razaranja džamija došlo je u sklopu kampanje koju su vodile srpske snage, a koja je obuhvatala sistematsko nanošenje štete i razaranja kulturnih spomenika i muslimanskih svetilišta kosovskih Albanaca.

Premda je Veće zaključilo da je utvrđen incident seksualnog zlostavljanja, nisu predloženi dokazi da su počinio delovali s namerom da diskriminišu. Namera da se diskriminiše je suštinski element koji se mora dokazati. Prema tome, nije utvrđeno da je izvršen progon putem seksualnog zlostavljanja, kako se tereti u optužnici.

Optuženi nije lično počinio bilo koji od zločina za koje se tereti. Njih su počinile srpske snage, među kojima su mnogi bili pripadnici policije pod njegovom komandom. Međutim, Tužilaštvo tvrdi da je optuženi po nekoliko osnova krivično odgovoran za počinjenje tih zločina. U ovom sažetku, Veće će ukratko pomenuti tri od tih osnova za krivičnu odgovornost - udruženi zločinački poduhvat, pomaganje i podržavanje u zločinima i odgovornost nadređenog.

U optužnici se pre svega navodi da je optuženi učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, tj. zajedničkom planu za koji se, kako je ranije istaknuto, navodi da mu je svrha bila promena etničke ravnoteže na Kosovu. Taj cilj je trebalo da se ostvari kažnjivim sredstvima koja su se sastojala od široko rasprostranjene ili sistematske kampanje terora i nasilja protiv kosovskih Albanaca, uključujući i zločine za koje se tereti. Optuženi je opovrgao da je postojao takav zajednički plan grupe pojedinaca, koja je uključivala i optuženog. Odbrana tvrdi da tamo gde su počinjeni zločini na Kosovu u periodu na koji se odnosi optužnica, oni su bili rezultat izolovanih incidenata, a počinili su ih nasumični pojedinci. Kao što je ranije pomenuto, odbrana tvrdi da su sve eventualne koordinisane akcije VJ i MUP-a u 1998. i 1999. bile uperene jedino protiv „terorističkih snaga“ i stoga su bile legitimne prema običajnom međunarodnom pravu.

Veće nije moglo da prihvati ove argumente. Iako su operacije koje su dovele do smrti nekih kosovskih Albanaca možda vođene pod krinkom protivterorističkih operacija, i to jeste možda bio jedan od ciljeva, na osnovu dokaza je sasvim jasno da se te operacije nisu ograničavale na pripadnike OVK. Priroda utvrđenih krivičnih dela i okolnosti pod kojima su počinjena jasno pokazuju da je meta te kampanje bilo stanovništvo kosovskih Albanaca. Prema zaključcima Veća, ove operacije su po pravilu bile usmerene na terorisanje civilnog stanovništva kosovskih Albanaca u gradovima, varošima i selima. To je postizano različitim sredstvima, uključujući i granatiranje naseljenih područja iz teškog naoružanja; terorisanje tamošnjeg stanovništva pretnjama, nasiljem i ubistvima; spaljivanjem imovine civila kosovskih Albanaca i razaranjem sela. Civilno stanovništvo, odnosno oni stanovnici koji nisu ubijeni, u mnogim slučajevima su bili prisiljeni da napuste svoje domove, sela ili gradove, u većini slučajeva da bi se priključili drugima i bili prebačeni preko obližnje granice ili da bi se priključili kolonama raseljenih lica koje su srpske snage usmeravale preko granica. Razmere i koordinacija akcija srpskih snaga potvrđuju da je postojao zajednički plan.

Postojanje zajedničkog plana zahtevalo je saglasnost i učešće političkog rukovodstva SRJ i Srbije, vođstva VJ, uključujući i odgovarajući korpus na Kosovu, i vođstva MUP-a, uključujući Štab na Kosovu. Iz razloga iznesenih u pisanoj presudi, Veće je uvereno da su lica koja su obavljala ove funkcije delovala složno kako bi se ostvario udruženi zločinački poduhvat. U jezgru ove grupe pojedinaca, politička komponenta uključivala je Slobodana Miloševića, predsednika Savezne Republike Jugoslavije, i Nikolu Šainovića, potpredsednika vlade SRJ i odgovornog za Kosovo. Među pripadnicima MUP-a koji su učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu bili su Vlajko Stojiljković, ministar unutrašnjih poslova, optuženi Vlastimir Đorđević, načelnik Resora javne bezbednosti, Radomir Marković, načelnik Resora državne bezbednosti, i Sreten Lukić, načelnik Štaba MUP-a za Kosovo.

Odbrana je, osim toga, tvrdila da optuženi nije mogao da pruži značajan doprinos bilo kakvom zajedničkom planu. Suština odbrane temelji se na iskazu i tvrdnjama optuženog da on nije imao efektivnu kontrolu nad upotrebom snaga MUP-a na Kosovu, jer ga je pokojni ministar Stojiljković iz toga isključio. Optuženi je takođe porekao da je postojala Zajednička komanda za Kosovo, telo koje je koordinisalo delovanje srpskih snaga, uključujući i policiju na Kosovu.

Suprotno stavu odbrane, učešće optuženog u udruženom zločinačkom poduhvatu bilo je od ključnog značaja za uspeh poduhvata. Veće je zaključilo da je optuženi, kao načelnik Resora javne bezbednosti i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, imao zakonita ovlašćenja i ostvarivao efektivnu kontrolu nad policijom na Kosovu, uključujući i redovnu i rezervnu policiju, PJP i SAJ, u periodu na koji se odnosi optužnica. Dokazi su razotkrili da je optuženi imao detaljna saznanja o događajima na terenu i da je igrao ključnu ulogu u koordinisanju rada snaga MUP-a na Kosovu u 1998. i 1999. godini. Optuženi je bio član Zajedničke komande koja je, suprotno svedočenju optuženog, koordinisala srpske snage na Kosovu, uključujući i policiju. Često je bio prisutan na terenu

na Kosovu tokom 1998. i 1999. a takođe je prisustvovao sastancima Štaba MUP-a na Kosovu. Znao je za kažnjivo ponašanje policije i drugih srpskih snaga na Kosovu na temelju ličnih zapažanja i informacija koje su mu drugi dostavljali. Takođe je znao da su vojska i MUP naoružali srpsko stanovništvo na Kosovu kako bi obezbedili dodatne srpske snage. Suprotno iskazu optuženog da ga je ministar Stojiljković isključio, optuženi je predstavljao Republiku Srbiju na međunarodnim pregovorima o ulozi policije na Kosovu u oktobru 1998.

Odbrana je tokom celog suđenja uporno tvrdila da u predmetno vreme nije bilo srpskih paravojnih snaga na Kosovu. Uprkos ovom negiranju, na osnovu dokaza je utvrđeno da su srpske paravojne snage bile na Kosovu u periodu na koji se odnosi optužnica i da su mnogi njihovi pripadnici služili u jedinicama policije. Osim toga, optuženi je 1999. lično i direktno učestvovao u angažovanju jedne takve jedinice, Škorpiona, u rezervne snage MUP-a. Ova jedinica je direktno učestvovala u otvaranju vatre na 19 žena i dece kosovskih Albanaca u jednom gradu, od kojih je njih 14 ubijeno. Optuženi je obavješten o ovim ubijanjima gotovo odmah nakon što su se desila. Jedinica je povučena s Kosova ali nije usledila nikakva efikasna istraga. Optuženi je znao da nije bilo istrage ali je bez obzira na to dozvolio ponovni razmeštaj pripadnika iste te jedinice na Kosovu, nekoliko dana kasnije.

Dalje, Veće se uverilo da je optuženi odigrao značajnu ulogu u nastojanjima MUP-a da se prikriju ubistva kosovskih Albanaca u periodu na koji se odnosi optužnica. Kao što se o tome detaljno govori u pisanoj presudi, dokazi potvrđuju da su od druge nedelje aprila 1999, barem šest puta u periodu od nekoliko nedelja, kamioni sa leševima kosovskih Albanaca koje su ubile srpske snage na Kosovu stizali pred centar SAJ-a „13. maj“ u Batajnici, blizu Beograda. Taj centar je bio pod kontrolom MUP-a. Udaljen je više od 400 kilometara od mesta na kojima su ljudi ubijeni na Kosovu. Leševi su u barem još dva navrata prebačeni u Centar PJP u Petrovom Selu, još jedan objekat MUP-a u Srbiji. Leševi su izvađeni i iz jezera Perućac u Srbiji i zakopani u masovnu grobnicu pored jezera. Leševi su bili u kamionu koji je ponađen u jezeru. Godine 2001, ekshumirani su ostaci 744 lica iz Centra SAJ-a u Batajnici, 61 iz Petrovog Sela i 84 iz jezera Perućac. Reč je o ostacima kosovskih Albanaca ubijenih na Kosovu 1999. Uprkos stanju u kojem su bili ti ostaci, nakon što su bili zakopani više od dve godine, utvrđeno je da su najverovatniji uzroci smrti za veliku većinu tela bile višestruke rane od pušanih metaka ili su bili konzistentni s ranama od pušanih metaka.

Optuženi je odigrao vodeću ulogu u nastojanjima MUP-a da se prikriju ova ubistva. Izdao je uputstva za tajno prebacivanje leševa pronađenih u jednoj hladnjači u Dunavu do centra za obuku SAJ-a u Batajnici, blizu Beograda, i njihovo tajno zakopavanje u masovnu grobnicu kod centra SAJ-a. Izdao je uputstva da se odmah, na licu mesta, ukopaju leševi pronađeni u jezeru Perućac. U oba slučaja optuženi je dao konkretna naređenja kako bi se sprečila sudska istraga. Veće je zaključilo da je prebacivanje leševa sa Kosova radi tajnog ukopavanja u masovne grobnice na terenu MUP-a preduzeto u sklopu koordinisane operacije da se uklone dokazi o zločinima koje su počinile srpske snage protiv kosovskih Albanaca na Kosovu u periodu na koji se odnosi optužnica. Prema nalazima Veća, ova operacija je izvršena prema uputstvima optuženog, u konsultaciji s ministrom Stojiljkovićem, a na osnovu naređenja predsednika SRJ, Slobodana Miloševića. I premda je njegova dužnost po zakonu bila da sprovede propisnu istragu o pojavi leševa, uloga koju je optuženi odigrao obezbedila je da leševi ne budu predmet istrage u to vreme.

Veće se takođe uverilo da uprkos tome što je znao za zločine koje su počinile snage MUP-a na Kosovu, ni u jednom trenutku u periodu na koji se odnosi optužnica ili nakon toga, dok je i dalje bio načelnik Resora za javnu bezbednost, optuženi nije preduzeo nikakve mere da se sprovede istraga o tim krivičnim delima ili da se kazne oni koji su učestvovali u njihovom počinjenju.

Veće se uverilo da je ponašanje optuženog, kako je opisano u sažetku nalaza gore, znatno doprinelo kampanji terora i krajnjeg nasilja srpskih snaga nad kosovskim Albanacima, čija je svrha bila promena demografskog sastava Kosova.

Veće se takođe uverilo da je svojim direktnim učešćem u prikrivanju leševa kosovskih Albanaca, žrtava ubistva, i potpunim propustom da obezbedi istragu o zločinima koje su počinile snage MUP-a u periodu na koji se odnosi optužnica, optuženi pomagao i podržavao krivična dela utvrđena ovom presudom. Ove činjenice su dovoljno uverljive da zahtevaju osuđujuću presudu za pomaganje i podržavanje, kao i osuđujuću presudu za učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu, kako bi se u celosti prikazalo krivično ponašanje optuženog.

Iz razloga navedenih u pisanoj presudi, Veće se takođe uverilo u odgovornost optuženog po članu 7(3) zbog njegovog propusta da spreči da osobe koje su bile pod njegovom efektivnom kontrolom počine krivična dela utvrđena ovom presudom i zbog njegovog propusta da kazni počiniocima tih krivičnih dela. Međutim, zbog svojih protivnih zaključaka na osnovu člana 7(1), Veće nije u mogućnosti da optuženog osudi i po osnovu člana 7(3).

Vlastimire Đorđeviću, molim vas ustanite.

Veće konstatuje da ste KRIVI, na osnovu člana 7(1) Statuta, za sledeća krivična dela:

Tačka 1: deportacija, zločin protiv čovečnosti, kažnjiva na osnovu člana 5 Statuta, zato što ste počinili krivično delo deportacije svojim učešćem u udruženom zločinačkom poduhvatu i pomaganjem i podržavanjem deportacije kosovskih Albanaca sa lokacija koje su navedene u presudi;

Tačka 2: druga nehumana dela (prisilno premeštanje), kažnjiva na osnovu člana 5 Statuta, zato što ste počinili krivično delo prisilnog premeštanja svojim učešćem u udruženom zločinačkom poduhvatu i pomaganjem i podržavanjem prisilnog premeštanja kosovskih Albanaca sa lokacija koje su navedene u presudi;

Tačka 3: ubistvo, zločin protiv čovečnosti, kažnjivo na osnovu člana 5 Statuta, zato što ste počinili krivično delo ubistva svojim učešćem u udruženom zločinačkom poduhvatu i pomaganjem i podržavanjem ubistva najmanje 724 kosovska Albanca, identifikovana u prilogu ovoj presudi;

Tačka 4: ubistvo, kršenje zakona i običaja ratovanja, kažnjivo na osnovu člana 3 Statuta, zato što ste počinili krivično delo ubistva svojim učešćem u udruženom zločinačkom poduhvatu i pomaganjem i podržavanjem ubistva najmanje 724 kosovska Albanca koji nisu aktivno učestvovali u neprijateljstvima i koji su identifikovani u prilogu ovoj presudi;

Tačka 5: progoni, na rasnoj osnovi, zločin protiv čovečnosti, kažnjivi na osnovu člana 5 Statuta, zato što ste počinili krivično delo progona svojim učešćem u udruženom zločinačkom poduhvatu i pomaganjem i podržavanjem progona kosovskih Albanaca putem deportacija, prisilnog premeštanja, ubistva i razaranja ili uništavanja imovine ili razaranja, odnosno nanošenja štete kulturnim spomenicima i verskim objektima od značaja za kosovske Albance, na lokacijama navedenim u presudi.

U vezi s kaznom, Veće je u pisanoj presudi iznelo mnoga pitanja koja je uzelo u obzir prilikom odmeravanja odgovarajuće kazne.

Izričemo vam jedinstvenu kaznu od 27 godina zatvora, s tim da imate pravo da vam se u kaznu uračuna vreme koje ste proveli u pritvoru. Ostaćete u pritvoru Međunarodnog suda

sve dok se ne privede kraju organizovanje vašeg transfera u državu u kojoj ćete izdržavati kaznu.

Možete seći.

Ovim se završava suđenje. Sednica je završena.
